

gazdaság közreműködése nélkül. A nagy tetszéssel fogadott ünnepi felavató beszéd után Dr. *Heller* Farkas műegyetemi ny. r. tanár, a Magyar Közgazdasági Társaság nevében, Dr. *Pap* József felsőházi tag, a Budapesti Ügyvédi Kamara nevében, *Koós* Mihály helyettes államtitkár az Országos Mezőgazdasági Kamara részéről, Dr. *Kresz* Károly a Tébe nevében és Dr. *Balkányi* Kálmán az OMKE nevében üdvözlötték az új Intézetet. Ezután Dr. *Kuncz* Ödön egyetemi-ny. r. tanár, a Gazdaságjogi Intézet igazgatója adott általános tájékoztatót az Intézet munkaprogramjáról. A helyesenléssel fogadott program után az Intézet alakuló ülése az Intézet titkáraivá közfelkiáltással Dr. *Király* Ferencet és Dr. *Markos* Olivért választotta meg.

A Civiljogászok Vitatársaságának április hó 18-án tartott ülésén *dr. Varannai István* ügyvéd tartott előadást „A magánjogi törvénykönyv vételi fejezete” címen.

Bevezetőül reá mutatott arra, hogy a magánjogi és kereskedelmi vétel elválasztó határvonalai mindinkább elmosódnak és az a kölcsönhatás, amelyet a gazdaságilag lassanként összeolvadó és inkább csak törvényszerkesztési hagyományok folytán külön életet élő ügylettipusok, egymásra gyakorolnak, kézenfekvővé teszik azt a kérdést, hogy a M.T. szabályozásában mennyiben érvényesülnek azok az elvek, amelyek a kereskedelmi jog területén alakultak intézményekké? Az előadó utalt arra, hogy e kérdésnek nem a vétel partikuláris joga, hanem épen a közpolgári ügylet helyes szabályozása szempontjából, van jelentősége. Ma a tömegforgalom a hivatásos kereskedelmen túl a közönséges gazdálkodás kereteiben is érvényesül és azokat az alaki és anyagi biztosítókat, amelyeket előbb csak a hivatásos kereskedelem szükségelt, ma a mind bonyolultabbá és szerteágazóbbá fejlődött magánjogi forgalom is megkívánja. A magánjog kommercializálása nem lehet kodifikacionális törekvés. Azon a területen azonban, ahol a szükségletek azonosak, a szabályozásnak — esetleg csak törvényszerkesztési szempontok által diktált — kettéválása, a jogszabályok áttekinthetőségét zavarja és a jogterület szakadozottságának veszedelmét egy újabb jelentős tényezővel tetőzi. Épen az adásvételi ügylet körében, az érdekek és szükségletek azonossága szinte teljes, az elválasztó szempontok pedig minimumra csökkennek.

A részletekre áttérve előadó megemlékezett az 1353. §-ról és utalt arra, hogy ha helyes is az, hogy a törvény dogmatikai meghatározásokkal nem foglalkozik, másfelől azonban az ügylet tartalmát szabályozó, már elhelyezésénél fogva is centrális jelentőségű jogszabálynál kerülendő az olyan szövegezés, amely pontatlanságánál és fogalmi kereteinek szűk voltánál fogva a gyakorlatban messzeható kétségeket tá-

maszthat. — E szakasznál részletes indokolással fejtette ki azt, hogy az ingatan adásvételnek a Törvényben megszabott alakiságai nem elegendők: ha az írásbeli alak intézményesítésével valóban biztosítékot akarunk adni, úgy azt csak akkor fogjuk elérni, ha az ingatlan adásvételi szerződés kötelező formájául, a közokirati, vagy a bejegyzett ügyvéd által ellenjegyzett magánokirati alakot írjuk kötelezően elő.

Az 1356. §. veszélyviselési, az 1360. §-nak a költségek megtérítésére vonatkozó, az 1362, 1363. és 1364. §§-oknak értelmezési szabályait kritizálva, továbbmenőleg részletesen kritizálta előadó a tulajdonjog fenntartást szabályozó 1367. és a különbüzeti ügyletet rendező 1368. szakaszokat. Végül élesen bírálta az 1369. §-nak a termelő saját termésének privilegizált adásvételére vonatkozó rendelkezéseit.

Az előadást a nagyszámu hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta végig.

A Civiljogászok Vitatársaságának folyó évi május hó 2-án megtartott ülésén a társaság elnöke, dr. *Meszlény* Artur egyetemi magántanár, ügyvéd tartott előadást „Rendelkezés és rendelkezőjog a magánjogi törvényjavaslatban” címen. Bevezetőül ismertette a rendelkezés fogalmának történetét, *Sohm*-nak felfedezés-számbamenő elméletét a német polgári törvénykönyv álláspontját és rámutatott arra, hogy a magyar magánjogi törvényjavaslat is használja e fogalmat, még pedig majd műértelemben, majd pedig csak közönséges értelemben.

Elméleti kiindulópontul előadó azt a tételt állította fel, hogy a rendelkezőjog *személyiségi jog* s mint ilyen, a személyiségi jogok szabályai alatt áll, mihez képest afelől nem lehet rendelkezni, amint hogy pl. a MT. is kimondja, hogy a feleség nem mondhat le a vagyona fölötti rendelkezőjogról (125. §.) s a kedvezményező rendelkezőjoga végrehajtás alá nem vonható és általában át nem örökíthető (1041. §.).

Rendelés *tárgya* csak vagyonjog lehet, személyiségi jog nem. Ezt előadó szerint helyes lenne mint a személyiségi jog jellegzetes sajátosságát kifejezetten kimondani, hozzátéve, hogy ily rendelkezésre vállalt kötelezés semmis. A rendelkezésnek a kötelezéssel való illetén szembeállítás a MT. számos helyén feltalálható (pl. 24., 367. §§., 380. §. 1., 2., 3., 5, 16. p., 1991: §:) s így rendszerével összefér: Egyes alkalmazásokban az MT. is tartalmazza a személyiséggel összefüggő jogokkal való rendelkezés tilalmát (pl. 238. §. 1. bek., 1568., 1669. §§.).

A műértelemben vett rendelkezés tényállása előadó szerint a következő ismérvekből tevődik össze: *a)* közvetlen jogváltozás előidézésétcélzó akaratnyilvánítás, ellentéte: a kötelezés, amely csak ígérlet a jogváltozásnak jövőbeli előidézésére; *b)* jogügylet, tehát nem pusztá tényleges rendelkezés, minő pl. a megsemmisítés, elhasználás, összevegyítés, joggyakorlás stb.; *c)* élők közötti akarat-